

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tilläggs- pensionsstiftelser och tilläggspensionskassor

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tilläggs-
pensionsstiftelser och tilläggspensionskassor (RP 109/2023 rd): Ärendet har remitterats till social- och
hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Noora Silmonen, social- och hälsovårdsministeriet
- ledande expert Vesa Rantahalvari, Finlands näringsliv rf
- jurist Ismo Heinström, Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- jurist Samppa Koskela, STTK rf
- chef för karriär- och pensionsfrågor Sinikka Näätsaari, Finlands Fackförbunds Centralorgani-
sation FFC rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finansinspektionen.

Inget yttrande av

- Akava ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om tilläggs-
pensionsstiftelser och tilläggspensionskassor ändras.

Enligt propositionen ska bestämmelserna i lagens 3 kap. om ledningen och företagsstyrningssys-
temet och bestämmelserna i lagens 6 kap. om investeringar av tillgångar och täckning av försäk-
ringstekniska avsättningar ändras. Kapitlet om ledningen och företagsstyrningssystemet ändras
så att det i en tilläggs-
pensionsstiftelses och tilläggspensionskassas stadgar kan bestämmas att
pensionstagare ska jämföras med försäkrade vid tillämpningen av vissa bestämmelser om för-
valtningen. Det föreslås också att det till 3 kap. fogas en 4 b § enligt vilken de representanter för
de försäkrade som väljs till representantskapet vid val av en tilläggspensionskassas representant-

Betänkande ShUB 1/2024 rd

skap inte längre behöver vara försäkrade. Det föreslås att valet av styrelseledamöter i tilläggs pensionsstiftelser preciseras så att det i stadgarna kan bestämmas att de styrelseledamöter som företräder de försäkrade väljs av sådana företrädare för personalen som avses i samarbetslagen eller av arbetarskyddsfullmäktige eller ersättare. Därtill föreslås en preciserande ändring i lagen när det gäller återbetalning till delägarna av en varaktig övertäckning. I propositionen föreslås det att bestämmelserna i 6 kap. om investeringar av tillgångar och täckning av försäkringstekniska avsättningar ändras så att täckningen av försäkringstekniska avsättningar görs smidigare och att de bestämmelser som tillämpas på värdepapper med säkerhet i fastighet preciseras. Avsikten är att göra bestämmelserna om värdepapper med säkerhet i fastighet enhetliga med bestämmelserna om investering i fast egendom och fastighetssammanslutningar. Vidare föreslås en ändring av bestämmelsen om täckning av försäkringstekniska avsättningar genom banksättningar och bestämmelsen om att jämföra OECD-stater med EES-stater när det gäller reglerade marknader.

Syftet med de förslag som gäller företagsstyrningssystemet är att göra verksamheten smidigare i sådana tilläggs pensionsanstalter där antalet försäkrade har minskat när de försäkrade blivit pensionstagare. Syftet med de förslag som gäller täckning av försäkringstekniska avsättningar är att i något större utsträckning än för närvarande möjliggöra täckning av försäkringstekniska avsättningar genom investeringar utanför reglerade marknader. Lagen avses träda i kraft den 1 maj 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Enligt propositionen ska bestämmelserna om ledningen och företagsstyrningssystemet i 3 kap. i lagen om tilläggs pensionsstiftelser och tilläggs pensionskassor (947/2021) samt om investering av tillgångar och täckning av försäkringstekniska avsättningar i 6 kap. i den lagen ändras.

Syftet med förslaget om företagsstyrningssystemet är att göra verksamheten smidigare i sådana tilläggs pensionsanstalter där antalet försäkrade har minskat när de försäkrade blivit pensionstagare. Tilläggs pensionsanstalterna har varit stängda redan länge, så de har inte på länge kunnat försäkra nya personer. Eftersom många försäkrade har uppnått pensionsåldern föreslås 3 kap. få en ny 4 a §, enligt vilken det i en tilläggs pensionsanstalts stadgar kan bestämmas att pensionstagare jämföras med försäkrade vid tillämpningen av bestämmelserna om kassamöte i 3 kap. i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor (946/2021) och om förvaltning i 4 kap. i den lagen. Det föreslås dessutom att det till 3 kap. fogas en ny 4 b § enligt vilken beslutanderätten vid val av en tilläggs pensionskassas representantskap med stöd av en bestämmelse i kassans stadgar i stället för av kassamötet kan utövas av representanter som delägarna har valt bland sig och av representanter som de försäkrade har valt. Enligt den föreslagna 4 c § kan det i en tilläggs pensionsstiftelses stadgar bestämmas att de försäkrade vid valet av styrelseledamöter företräds av sådana företrädare för personalen som avses i samarbetslagen (1333/2021) eller av arbetarskyddsfullmäktigen eller dennas ersättare.

De föreslagna ändringarna innebär att de försäkrade i fortsättningen till sina representanter också kan välja personer som inte själva är försäkrade. Enligt propositionen (s. 12) kan tilläggs pensionsanstalterna välja att använda denna nya möjlighet vid val av representantskap eller styrelseledamöter eller att fortsätta att tillämpa den gällande lagstiftningen.

Betänkande ShUB 1/2024 rd

Syftet med de föreslagna ändringarna i bestämmelserna om täckning av de försäkringstekniska avsättningarna i 6 kap. är att på vissa villkor göra det möjligt att täcka avsättningarna genom investeringar utanför reglerade marknader. Ytterligare eftersträvas en harmonisering av regleringen av användningen av skuldförbindelser med säkerhet i fastigheter som täckning för försäkringstekniska avsättningar med regleringen av fastighetstillgångar och att göra det möjligt att helt och hållet täcka försäkringstekniska avsättningar med insättningar i kreditinstitut som beviljats koncession i en EES-stat och som i stället för kreditklass 1 hör till kreditklass 2.

Social- och hälsovårdsutskottet anser att de föreslagna ändringarna är motiverade och tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Vid utskottets utfrågning av sakkunniga ansåg en del av de sakkunniga att det inte är ändamålsenligt att de försäkrade vid valet av ledamöter i en tilläggs pensionsstiftelses styrelse på basis av en bestämmelse i stadgarna får företrädas endast av sådana företrädare för personalen som avses i samarbetslagen eller av arbetarskyddsfullmäktige eller dennas ersättare. Enligt propositionen (s. 10) har styrelseledamöterna hittills valts i enlighet med den så kallade paritetsprincipen, det vill säga att arbetsgivaren och de personer som hör till verksamhetskretsen har valt sina representanter oberoende av varandra. Syftet med den föreslagna bestämmelsen har enligt uppgift till utskottet varit att säkerställa att det finns ett samband mellan de personer som hör till en tilläggs pensionsstiftelses verksamhetskrets och väljarna, särskilt i situationer där antalet försäkrade i tilläggs pensionsstiftelsen har minskat och de försäkrades eller pensionstagarnas faktiska möjligheter att delta i valet av styrelse har försämrats exempelvis på grund av den höga åldern eller det låga antalet. Utskottet betonar att det i de tilläggs pensionsstiftelser där det finns försäkrade eller sådana pensionstagare som efter den föreslagna lagändringen och ändringen av stadgarna kan jämföras med försäkrade och som är kapabla att välja företrädare fortfarande är möjligt att tillämpa 4 kap. 9 § 2 mom. i lagen om pensionskassor och pensionsstiftelser. Enligt det momentet kan det i stiftelsens stadgar bestämmas att styrelseledamöterna väljs av företrädare som de försäkrade valt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 109/2023 rd utan ändringar.

Betänkande ShUB 1/2024 rd

Helsingfors 28.2.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Kiuru sd
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Li Andersson vänst
medlem Kim Berg sd
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Ville Merinen sd
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Anne Rintamäki saf
medlem Pia Sillanpää saf
medlem Henrik Wickström sv
medlem Ville Väyrynen saml
ersättare Mari Kaunistola saml.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.